

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет

ДАНІВ ДАРІЯ ВАЛЕРІЇВНА

ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКАМИ Й
ПЛАТЕЖАМИ
071 «Облік і оподаткування» (галузь наук – Управління та адміністрування)

Автореферат
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2023

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Науковий керівник: асист. кафедри обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Іванюк Тетяна Леонідівна

Рецензент: доц. кафедри теор. і прикл. економіки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Ємець О.І.

Захист відбудеться «28» червня 2023 р.

Науковий керівник _____ Іванюк Тетяна Леонідівна

Завідувач кафедри _____ Баланюк Іван Федорович

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКАМИ Й ПЛАТЕЖАМИ ...	6
1.1 Економічна сутність податків та платежів.....	6
1.2 Роль податків та платежів підприємства у системі управління.....	10
1.3 Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу і аудиту розрахунків із з бюджетом за податками й платежами.....	13
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКАМИ Й ПЛАТЕЖАМИ В ТОВ «СПЕЦМОНТАЖБУД ПС»	15
2.1 Організація розрахунків з бюджетом за податками й платежами на підприємстві.....	15
2.2 Методика проведення розрахунків з бюджетом за податками й платежами в ТОВ «СПЕЦМОНТАЖБУД ПС».....	19
2.3 Особливості проведення аудиту розрахунків з бюджетом за податками й платежами на підприємстві.....	25
РОЗДІЛ 3 ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ІЗ БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКАМИ ТА ПЛАТЕЖАМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ В ТОВ «СПЕЦМОНТАЖБУД ПС»	29
3.1 Сутність економічного аналізу розрахунків із бюджетом за податками та платежами.....	29
3.2 Оцінка податкового навантаження підприємства.....	31
3.3 Шляхи удосконалення розрахунків із бюджетом за податками та платежами в ТОВ «Спецмонтажбуд ПС».....	35
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	45

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Одним з важливих аспектів діяльності будь-якого підприємства є взаємодія з державним бюджетом, що включає розрахунки з податків та платежів. Для забезпечення якісного ведення фінансового обліку та контролю над платежами до бюджету, підприємства здійснюють облік, аналіз та аудит розрахунків з бюджетом за податками й платежами.

Облік розрахунків з бюджетом за податками й платежами полягає в систематизації та реєстрації нарахувань, сплачених сум та заборгованостей перед бюджетом. Особлива увага приділяється правильному розрахунку податків та інших платежів, а також вчасному їх сплаті, щоб уникнути штрафів та інших санкцій з боку держави.

Вибрана тема дослідження є актуальною, оскільки аналіз розрахунків з бюджетом за податками й платежами дозволяє підприємствам оцінювати ефективність використання ресурсів та виявляти можливі проблемні питання, пов'язані з розрахунками з бюджетом. Також аналіз допомагає визначити стратегії зниження податкових платежів та оптимізації фінансових потоків.

Метою та завданням дослідження є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка методичних і практичних рекомендацій з питань удосконалення обліку, аналізу та аудиту розрахунків підприємства з бюджетом із урахуванням трансформації бухгалтерського обліку до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Для досягнення вищезазначеної мети було виконано наступні завдання:

- дослідити економічну сутність податків та платежів;
- визначити роль податків та платежів підприємства у системі управління;
- описати нормативно-правове регулювання обліку, аналізу і аудиту розрахунків із з бюджетом за податками й платежами;
- дослідити організацію розрахунків з бюджетом за податками й платежами на підприємстві;
- вивчити методику проведення розрахунків з бюджетом за податками й платежами в ТОВ «Спецмонтажбуд ПС»;

- описати особливості проведення аудиту розрахунків з бюджетом за податками й платежами на підприємстві;
- з'ясувати сутність економічного аналізу розрахунків із бюджетом за податками та платежами;
- оцінити податкове навантаження підприємства;
- визначити шляхи удосконалення розрахунків із бюджетом за податками та платежами в ТОВ “Спецмонтажбуд ПС”.

Об'єктом дослідження є облік, аналіз та аудит розрахунків з бюджетом за податками й платежами на прикладі ТОВ Спецмонтажбуд ПС”.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань обліку, аналізу та аудиту розрахунків з бюджетом підприємств.

При підготовці бакалаврської роботи використовувалися наступні методи дослідження: діалектичний – вивчення сучасного стану обліку розрахунків з бюджетом та його оцінка. На підставі діалектичного методу наукового пізнання у роботі проведено аналіз і синтез загальних понять, поєднання історичного і логічного в еволюції обліку розрахунків з бюджетом. У процесі дослідження застосовувалися прийоми групування, статистичних порівнянь, а також методи аналізу, синтезу, спостереження, узагальнення та графічного зображення даних.

Загальна структура бакалаврської роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку літератури та додатку і складається з 60 сторінок, представлених у вигляді 7 рисунків і 1 додатку, 29 назв літератури.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКАМИ Й ПЛАТЕЖАМИ » досліджено поняття та економічну сутність податків та платежів, їх функції та особливості, їх роль на підприємстві у системі управління, а також нормативно-правове регулювання.

У розділі 2 «ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКАМИ Й ПЛАТЕЖАМИ» розкрито організацію розрахунків з бюджетом за податками й платежами на підприємстві, їх методика проведення в ТОВ “Спецмонтажбуд ПС” і їх особливості проведення аудиту.

У розділі 3 «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ІЗ БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКАМИ ТА ПЛАТЕЖАМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ В ТОВ “СПЕЦМОНТАЖБУД ПС”» здійснено оцінку податкового навантаження підприємства, розкрито сутність економічного аналізу та розроблено шляхи удосконалення розрахунків із бюджетом в ТОВ “Спецмонтажбуд ПС” .

ВИСНОВКИ

Податки – це обов’язкові платежі, які законодавчо встановлюються державою, сплачуються юридичними та фізичними особами в процесі перерозподілу частини вартості валового внутрішнього продукту й накопичуються у централізованих грошових фондах для фінансового забезпечення виконання державою вкладених на її функції.

Функції податків як фінансової категорії впливають з функцій фінансів. Платежі також мають важливе значення для визначення фінансового стану підприємства та економіки в цілому.

Конкретними формами прояву категорії податку є види податкових платежів, які встановлюються законодавчими органами влади. Матеріальною основою податків є реальна сума грошових коштів, які мобілізуються державою.

Фіскальна функція є основною в характеристиці сутності податків, вона використовується для їх суспільного призначення.

Економічна сутність платежів стає в їх ролі в забезпеченні обігу грошей, виконанні функцій забезпечення розрахунків та дієвості різноманітних фінансових операцій, а також у визначеному фінансовому статусі економіки. Наприклад, обсяг платежів може бути використаний для оцінки рівня споживання та виробництва, а також для аналізу рівня інфляції та кількості грошей, які перебувають в обігу. Повернення податку можливо тільки в разі його переплати або тоді, коли законодавством передбачені пільги щодо цього податку

Економічна сутність податків виникає в грошових відносинах, які складають у державі з юридичними та фізичними особами з приводу примусового залучення частини створеної вартості та формування фонду фінансових ресурсів держави. Податки є одними з основних джерел доходів держави та відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності та розвитку економіки.

Підприємства повинні розуміти рівень своїх фінансових зобов'язань та вчасно сплачувати податки та інші платежі. За допомогою фіскальної функції податків формуються фінансові ресурси держави. Якщо податок сплачується з надання

допомоги для забезпечення суспільних потреб, які в основному відокремлені від індивідуальних потреб конкретного платника, то він є індивідуально безповоротним.

Розподільчо-регулювальна функція полягає в тому, що за допомогою податків відбувається перерозподіл вартості національного доходу між державою та її суб'єктами, і через елементи податку (об'єкт, суб'єкт оподаткування, ставка податку, податкові пільги тощо) держава в змозі регулювати вартісні пропорції такого розподілу

Характеристику податку слід розглядати в таких аспектах:

- за економічну сутність;
- за формою прояву;
- з організаційно-правової сторони.

Роль податків та платежів виникає в наступному:

- Фінансування державного бюджету: Платежі в частині податків та інших обов'язкових платежів є одним із джерел доходів держави.

- Забезпечення законності: Сплата податків та платежів є необхідною умовою для забезпечення законності та законності діяльності підприємства. складових фінансової стратегії підприємства.

- Взаємовідносини з контрагентами: Регулярна та щаслива сплата податків та інших платежів посилення довгострокових та взаємовигідних взаємовідносин з контрагентами. Тому підприємство має розраховувати та сплачувати їх у рядок, щоб не стати об'єктом фінансових санкцій.

Податки та платежі є безпечними складовими фінансовими системами будь-якого підприємства і мають важливу роль у системі управління. Податок на прибуток є одним з основних видів податків, що сплачуються підприємствами. Крім того, вони можуть бути використані для боротьби з інфляцією та зменшення бюджетного дефіциту. Для ефективного управління підприємством необхідно мати чіткий розрахунок витрат, що включає всі види платежів та податків, і забезпечити їх вчасну оплату.

Для проведення аудиту розрахунків з бюджетом на підприємстві Спецмонтажбуд ПС можуть бути використані різні методи та підходи такі як аналіз податкових декларацій та звітності. В цілому аудит розрахунків з бюджетом на підприємстві Спецмонтажбуд ПС має на меті забезпечення правильності та відповідності розрахунків з бюджетом вимогам законодавства, а також мінімізацію ризиків порушення податкового законодавства та допущених помилок у розрахунках. Безперечно того, підприємство може використовувати різні методики для зменшення своїх податкових витрат. Підприємства повинні дотримуватися цих правил, щоб уникнути штрафів та інших санкцій. Основні кроки методики оподаткування доходів ФО:

Податки та платежі є важливою складовою системою управління підприємством, оскільки вони мають вплив на фінансові показники та результативність діяльності компанії. Після проведення аудиту аудитор складає звіт про свої висновки та рекомендації щодо покращення фінансової звітності та управління фінансовими ресурсами.

Зважаючи на описані шляхи удосконалення розрахунків із бюджетом за податками та платежами в ТОВ «Спецмонтажбуд ПС», можна зробити такі висновки:

1. Автоматизація процесу розрахунку та сплати податків та платежів є важливим кроком для уникнення помилок та забезпечення своєчасної сплати податків та платежів.

2. Впровадження системи контролю за розрахунками та сплатою податків та платежів дозволяє компанії моніторити свою фінансову діяльність та уникнути можливих проблем з податковими органами.

3. Дотримання правильної процедури взаємодії з податковими органами є ключовим фактором для уникнення штрафних санкцій та інших негативних наслідків.

4. Навчання та підвищення кваліфікації працівників є важливим елементом удосконалення роботи з розрахунком та сплатою податків та платежів.

Загалом, використання вищезгаданих методів допоможе підприємству зберегти кошти та уникнути можливих проблем з податковими органами, а також забезпечити правильний та своєчасний розрахунок та сплату податків та платежів.

Список основних джерел

1. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 23.03.1999 № 889-XIV.
2. Закон України "Про податок на додану вартість" від 22.05.1992 № 256/92-ВР.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.
4. Порядок складання та подання податкової звітності за формою № 1-ПДФ в електронній формі, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 27.12.2019 № 1107.
5. Порядок розрахунку і сплати єдиного соціального внеску, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.12.2019 № 1076.
6. Методичні рекомендації щодо організації обліку та звітності щодо сплати податків та зборів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 17.02.2017 № 233.
7. Методичні рекомендації щодо визначення об'єкта оподаткування прибутку підприємств, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015 № 6.
8. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 27.06.2013 № 459 "Про затвердження Порядку ведення реєстру платників податку на прибуток".
9. Наказ Міністерства фінансів України від 14.03.2016 № 321 "Про затвердження Порядку подання заяв про повернення податку на додану вартість".
10. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 25.12.2012 № 669 "Про затвердження Порядку заповнення декларації про сплату єдиного податку".
11. Лановий Є. І., Горбань І. В. Облік податків та зборів: навчальний посібник. - К.: Знання, 2021.
12. Баб'як І. А. Аудит: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2020.
13. Литвиненко І. В. Облік та аудит в оподаткуванні: підручник. - К.: КНЕУ, 2019. I

14. Інструкція з оформлення фінансової звітності для платників податку на прибуток за МСФЗ, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2018 № 1435.

15. Постанова КМУ "Про затвердження Порядку складання та подання податкової декларації з податку на додану вартість", від 26.12.2012 № 1412.

16. Постанова КМУ "Про затвердження Положення про порядок формування, зберігання та використання податкових накладних", від 04.05.2011 № 454.

17. Постанова КМУ "Про затвердження Порядку перевірки платників податків", від 02.10.2013 № 684.

18. Постанова КМУ "Про затвердження Порядку обліку та відображення операцій з реалізації товарів та послуг", від 28.12.2011 № 1537. Наказ Державної податкової служби України "Про затвердження Порядку формування контрольних листів з питань оподаткування", від 18.11.2019 № 938.

19. Наказ Державної податкової служби України "Про затвердження Порядку складання та подання декларації про майновий стан та доходи", від 22.08.2019 № 587.

20. Наказ Державної фіскальної служби України "Про затвердження Порядку ведення єдиного реєстру платників єдиного податку", від 07.03.2019 № 338.

22. Василик О.О. Бухгалтерський облік – основа взаємовідносин підприємств з бюджетом // Фінанси України. – 1999. – № 5. – С. 35-39. (0,3 д.а.).

23. Василик О.О. Відображення сум ПДВ у фінансовій звітності // Фінанси України. – 2001. – № 6. – С. 103-105. (0,3 д.а.).

24. Павлюк К.В., Василик О.О. Фактори, що впливають на доходи державного бюджету// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2000. – № 45. –С. 32-34 (0,3 д.а.), особистий внесок автора – 0,2 д.а., автором висвітлено фактори що впливають на розмір платежів підприємницьких структур.

25. Богославець Т.І. Аналіз податкового навантаження та його вплив на кінцеві результати діяльності суб'єкта господарювання URL <http://www.nbu.gov.ua>

26. Податковий кодекс України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

27. Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» зі змінами і доповненнями, затверджена наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291 (зі змінами і доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318 (зі змінами і доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

29. Дані підприємства «Спецмонтажбуд ПС»